Deep Learning Szeminárium Megerősítéses Tanulás

Zombori Zsolt

MTA, Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet

Forrás

Stanford online:

 $\verb|https://www.youtube.com/watch?v=lvoHnicueoE|\\$

Megerősítéses tanulás - Sakk

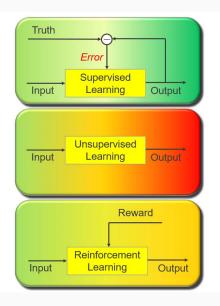
• Cél: Győzelem

• Állapot: Tábla állása

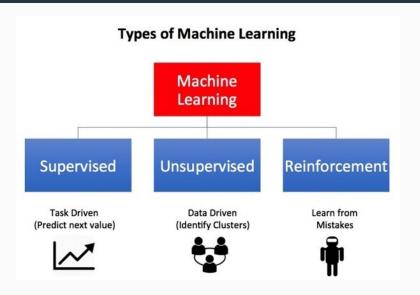
 Cselekvés: Lépés egy bábuval

 Jutalom: 1 a győztes meccs végén

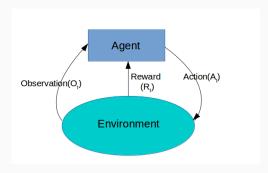
Különféle tanulási feladatok

Különféle tanulási feladatok

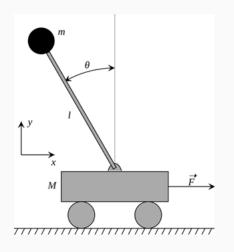

Megerősítéses tanulás

- Cél (Objective)
- Állapotok (State)
- Cselekvések (Action)
- Jutalom (Reward)

Megerősítéses tanulás - Cart Pole

- Cél: Rúd függőlegesen álljon
- Állapot: Sebesség, szögsebesség, pozíció
- Cselekvés: Viszintes erő a kocsira
- Jutalom: Minden pillanatban a viszintestől való eltérés szöge (Θ)

Megerősítéses tanulás - Robot mozgás

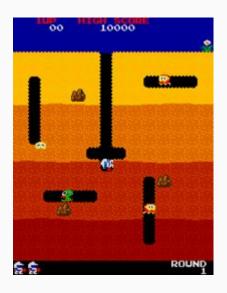
• Cél: Gyors haladás

• Állapot: Csuklók helyzete

• Cselekvés: Nyomaték a csuklómotorokra

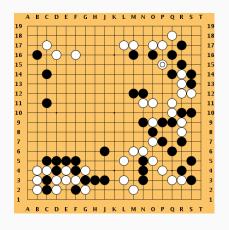
 Jutalom: Minden időpontban a céltól mért távolság reciproka

Megerősítéses tanulás - Játékok

- Cél: Minél több pont összegyűjtése
- Állapot: Nyers pixeles kép
- Cselekvés: Bábu lépegetése
- Jutalom: Játék során kapott pontok

Megerősítéses tanulás - Go

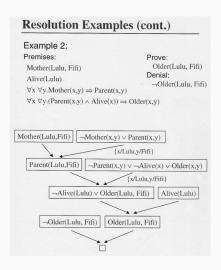
• Cél: Győzelem

• Állapot: Tábla állása

• Cselekvés: Kő lerakása

 Jutalom: 1 a győztes meccs végén

Megerősítéses tanulás - Tételbizonyítás

- Cél: Tétel bebizonyítása
- Állapot: Axiómák és levezetett lemmák
- Cselekvés: Következtetési lépés
- Jutalom: 1 ha sikerült bizonyítást találni

Markov Decision Process (MDP)

A megerősítéses tanulás matematikai formalizmusa Egy dinamikus rendszer működését írja le

- ullet $\mathcal{S}$: állapotok halmaza
- A: akciók halmaza
- $\mathcal{R}$: jutalom eloszlás: $(s \in \mathcal{S}, a \in \mathcal{A}) \to \text{reward}$
- ullet $\mathcal{P}$: állapotátmeneti eloszlás: $(s \in \mathcal{S}, a \in \mathcal{A})
  ightarrow \mathsf{next}$ state
- γ : diszkont ráta

Markov Decision Process (MDP)

- Kezdőállapot mintavételezése: $s_0 \sim P(s_0)$
- ullet t=0 időpillanattól kezdve iterálunk, amíg kész nem vagyunk:
  - Az ágens választ egy at akciót
  - A környezetből mintavételezünk jutalmat $r_t \sim R(s_t, a_t)$
  - ullet A környezetből mintavételezünk új állapotot: $s_{t+1} \sim P(s_t, a_t)$
  - ullet Az ágens megkapja a jutalmat (r_t) és a következő állapotot (s_{t+1})
- Az ágensnek szüksége van egy π : S → A függvényre, mely meghatározza, milyen akciót válasszon. Ezt hívjuk policy függvénynek.

Markov Decision Process (MDP)

A folyamat általában sztochasztikus, ezért az összes jutalom várható értékét maximalizáljuk

$$\pi^* = \arg\max_{\pi} \mathbb{E}[\sum_{t>0} \gamma^t r_t | \pi]$$

Egy adott policy-t követve (s_i, a_i, r_i) hármasok sorozatát kapjuk, ezt hívjuk **trajektóriának**.

Egy állapot értéke

- Value függvény: $V^{\pi}(s) = \mathbb{E}[\sum_{t\geq 0} \gamma^t r_t | s_0 = s, \pi]$
- **Q-Value** függvény: $Q^{\pi}(s, a) = \mathbb{E}[\sum_{t \geq 0} \gamma^t r_t | s_0 = s, a_0 = a, \pi]$

$$Q^*(s, a) = \max_{\pi} \mathbb{E}[\sum_{t \geq 0} \gamma^t r_t | s_0 = s, a_0 = a, \pi]$$

 $Q^*(s,a)$ kielégíti a **Bellman egyenlőséget**:

$$Q^*(s,a) = \mathbb{E}_{s' \sim P(s,a),r \sim R(s,a)}[r + \gamma \max_{a'} Q^*(s',a')|s,a]$$

Value Iteration algoritmus

Optimális policy-t iteratív frissítéssel közelítjük a Bellman egyenlet alapján:

$$Q_{i+1}(s,a) = \mathbb{E}_{s' \sim P(s,a), r \sim R(s,a)}[r + \gamma \max_{a'} Q_i(s',a')|s,a]$$

```
Initialize V(s) to arbitrary values Repeat

For all s \in S

For all a \in \mathcal{A}

Q(s,a) \leftarrow E[r|s,a] + \gamma \sum_{s' \in S} P(s'|s,a)V(s')
V(s) \leftarrow \max_a Q(s,a)
Until V(s) converge
```

Value Iteration - nehézségek

- Q_i konvergál Q*-hoz
- Nagyon lassan konvergál
- Rengeteg mintára van szükség, be kell járnia a teljes álapotteret
- Nem skálázható
- Ötlet: használjunk függvényapproximációt!

Deep q-learning algoritmus

- Használjunk mély neurális hálót approximációhoz!
- $Q(s, a; \Theta) \approx Q^*(s, a)$
- A tanítás során a Bellman hibát minimalizáljuk
- $y_i = \mathbb{E}_{s' \sim P(s,a), r \sim R(s,a)}[r + \gamma \max_{a'} Q(s', a'; \Theta_i)|s, a]$
- $L_i(\Theta_i) = \mathbb{E}_{s,a}[(y_i Q(s, a; \Theta_i))^2]$

Deep q-learning pszeudokód

```
Algorithm 1 Deep Q-learning with Experience Replay
   Initialize replay memory \mathcal{D} to capacity N
   Initialize action-value function Q with random weights
   for episode = 1.M do
        Initialise sequence s_1 = \{x_1\} and preprocessed sequenced \phi_1 = \phi(s_1)
       for t = 1. T do
            With probability \epsilon select a random action a_t
            otherwise select a_t = \max_a Q^*(\phi(s_t), a; \theta)
            Execute action a_t in emulator and observe reward r_t and image x_{t+1}
            Set s_{t+1} = s_t, a_t, x_{t+1} and preprocess \phi_{t+1} = \phi(s_{t+1})
            Store transition (\phi_t, a_t, r_t, \phi_{t+1}) in \mathcal{D}
            Sample random minibatch of transitions (\phi_j, a_j, r_j, \phi_{j+1}) from \mathcal{D}
            \text{Set } y_j = \left\{ \begin{array}{ll} r_j & \text{for terminal } \phi_{j+1} \\ r_j + \gamma \max_{a'} Q(\phi_{j+1}, a'; \theta) & \text{for non-terminal } \phi_{j+1} \end{array} \right.
            Perform a gradient descent step on (y_i - Q(\phi_i, a_i; \theta))^2 according to equation 3
       end for
  end for
```

Deep q-learning - nehézségek

- $Q^*(s, a)$ rendkívül komplikált lehet
- Az állapot tér rendkívül magas dimenziós lehet
- Sok esetben a policy ennél sokkal egyszerűbb
- Ötlet: Tanuljuk közvetlenül a policy-t!

Policy Gradiens Tanulás

- Veszünk egy paraméterezett policy osztályt
- $\Pi = \{\pi_{\Theta}, \Theta \in R^m\}$
- Egy policy jósága: $J(\Theta) = \mathbb{E}[\sum_{t \geq 0} \gamma^t r_t | \pi_{\Theta}]$
- ullet Keressük az optimális Θ^* paramétert
- Gradiens emelkedéssel

REINFORCE algoritmus

Egy népszerű policy gradiens módszer.

$$J(\Theta) = \mathbb{E}_{\tau \sim p(\tau,\Theta)}[r(\tau)] = \int_{\tau} r(\tau)p(\tau,\Theta)d\tau \ (\tau \text{ egy trajektória})$$

$$\nabla_{\Theta} J(\Theta) = \int_{\tau} r(\tau) \nabla_{\Theta} p(\tau, \Theta) d\tau$$

Ez nem számolható/közelíthető hatékonyan. Helyette:

$$\nabla_{\Theta} p(\tau, \Theta) = p(\tau, \Theta) \frac{\nabla_{\Theta} p(\tau, \Theta)}{p(\tau, \Theta)} = p(\tau, \Theta) \nabla_{\Theta} \log p(\tau, \Theta)$$

$$abla_{\Theta} J(\Theta) = \int_{\tau} (r(\tau) \nabla_{\Theta} \log p(\tau, \Theta)) p(\tau, \Theta) d\tau$$

$$\nabla_{\Theta} J(\Theta) = \mathbb{E}_{\tau \sim p(\tau, \Theta)}[r(\tau) \nabla_{\Theta} \log p(\tau, \Theta))]$$

Tudjuk közelíteni Monte Carlo mintavételezéssel.

REINFORCE algoritmus

Az átmeneti valószínűségeket nem feltétlenül ismerjük.

$$p(\tau, \Theta) = \prod_{t \geq 0} p(s_{t+1}|s_t, a_t) \pi_{\Theta}(a_t|s_t)$$
$$\log p(\tau, \Theta) = \sum_{t \geq 0} (\log p(s_{t+1}|s_t, a_t) + \log \pi_{\Theta}(a_t|s_t))$$
$$\nabla_{\Theta} \log p(\tau, \Theta) = \sum_{t \geq 0} \nabla_{\Theta} \log \pi_{\Theta}(a_t|s_t)$$

A gradiens kiszámításához nem kell tudjuk az átmeneti valószínűségeket. Egyetlen trajektória alapján a gradiens közelítése:

$$abla_{\Theta} J(\Theta) pprox \sum_{t \geq 0} r(\tau)
abla_{\Theta} \log \pi_{\Theta}(a_t | s_t)$$

REINFORCE - nehézségek

- Nagy variancia
- Credit Assignment Problem: egy trajektória értéke mely akciókhoz köthető?
- Rengeteg adatot igényel a konvergenciához
- Varianca redukció egy aktívan kutatott kérdés

REINFORCE - variancia redukció

 Egy akcióhoz csak a trakjektória későbbi részéből származó jutalom tartozzon:

$$abla_{\Theta} J(\Theta) pprox \sum_{t \geq 0} (\sum_{t' \geq t} r_{t'})
abla_{\Theta} \log \pi_{\Theta}(a_t | s_t)$$

• Diszkont ráta: elhanyagoljuk a hosszútávú hatásokat:

$$\nabla_{\Theta} J(\Theta) \approx \sum_{t \geq 0} (\sum_{t' \geq t} \gamma^{t'-t} r_{t'}) \nabla_{\Theta} \log \pi_{\Theta}(a_t | s_t)$$

- Baseline modell b(s): Egy trajektória értéke önmagában nem mindig értelmes. Kell hozzá egy viszonyítási alap.
  - Legegyszerűbb: múltbeli trajektóriák értékének mozgó átlaga.
  - Jobb: Adott s állapotból induló trajektóriák várható értéke.

$$\nabla_{\Theta} J(\Theta) \approx \sum_{t \geq 0} (\sum_{t' \geq t} \gamma^{t'-t} r_{t'} - b(s_t)) \nabla_{\Theta} \log \pi_{\Theta}(a_t | s_t)$$

REINFORCE pszeudokód

Algorithm 1 "Vanilla" policy gradient algorithm

Initialize policy parameter θ , baseline b

for iteration= $1, 2, \dots$ do

Collect a set of trajectories by executing the current policy

At each timestep in each trajectory, compute

the return $R_t = \sum_{t'=t}^{T-1} \gamma^{t'-t} r_{t'}$, and

the advantage estimate $\hat{A}_t = R_t - b(s_t)$.

Re-fit the baseline, by minimizing $||b(s_t) - R_t||^2$, summed over all trajectories and timesteps.

Update the policy, using a policy gradient estimate $\hat{g}$, which is a sum of terms $\nabla_{\theta} \log \pi(a_t \mid s_t, \theta) \hat{A}_t$

end for

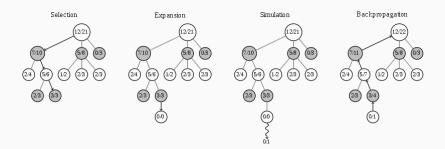
Actor - Critic algoritmus

- Policy gradiens tanulás és Q tanulás egyesítése
- ullet Critic: $V^{\pi}(s)$: s állapotból induló trajektóriák várható értéke
- Actor: $Q^{\pi}(s, a)$: s állapotból az a akció várható értéke
- Advantage: $A^{\pi}(s,a) = Q^{\pi}(s,a) V^{\pi}(s)$
- Célfüggvény: $\min_V \max_Q A^{\pi}(s, a)$
- Actor tanulás: policy gradiens módszer, viszont kisebb a variancia
- Critic tanulás: Value Iteration, viszont elég az Actor által generált mintákra szakosodnia

Monte Carlo Tree Search (MCTS)

- Intelligens keresési algoritmus
- Keresés közben egy fát építünk és tartunk karban, ami azt fejezi ki, melyik irányt mennyire tartjuk ígéretesnek
- A környezetnek egy modelljét építjük fel

Monte Carlo Tree Search

Upper Confidence Bound for Trees (UCT) formula:

$$UCT(i) = \frac{r_i}{n_i} + cp \cdot p_i \cdot \sqrt{\frac{InN}{n_i}}$$

r: jutalom, n: gyerek gyakorisága, N: szülő gyakorisága

Data Aggregation Method (DAGGER)

A tanulás az alábbi két lépés iterálásával történik

- 1. Adatgyűjtés: Az aktuális modellünk segítségével trajektóriákat generálunk
- 2. Modell illesztés: A generált adatok alapján újra (tovább) tanítjuk a modellünket felügyelt tanulással

Egyszerű és sikeres módszer, de elég gyorsan telítődik.